

СКИТНИКЪТ И СИНОВЕТЕ

© Александър Секулов, *автор*

© Димитър Келбечев, *художник на корицата и рисунките*

© Сиела Норма АД

София • 2015

ISBN: 978-954-28-1942-4

Александър
Секулов

Скипърът
и
синвете

роман

 ciela

*Освен самото детство,
какво тогава имаше,
което днес го няма?*

СЕН-ДЖОН ПЕРС

ΠΡΟΛΟΓ

Това е старият театър на светлината.

Река от бистър юнски въздух нахлува с миризма на евкалиптови гори, омесва се с уханье на лимони, портокали и рожкови сред тайнствени, заключени градини, губи се в мрака на вековни маслини, громоли в крайбрежни пещери, гуши се о светлозелени тела на смокини, прониква се със сол, пясък и влага от облаци и вълни, носи семенца от равнец, риган и градински чай, вдига крясците на децата и ги пуска като лястовици да носят блага вест на нас, оцелелите в ковчега на останалите сезони, изправени по бреговете на Гърция: Пенелопа, която преде светлината и прави света видим дори за изнурените очи на своя бог.

Къде си бил, преди да стигнеш лятото?

И бил ли си, когато ветроходи не прекосяват тъмносиния гръб на Йонийско море, а след тях сребърният въздух не повтаря с танцуващи и пеещи кристали – като благословия – имената им?

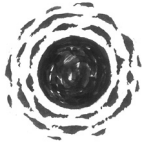
Прашинки в розата на ветровете, те тичат с разперени ръце да прегърнат любимите си бури, да напрегнат въжета и ветрила, да свалят ръжда от кости и котви, да махнат рачета и прилепала от киловете, за да се носят сред вечната вода, да прелъстяват острови, да се оставят да бъдат прелъстени сред щастлива забрава и отново да плават и пристават, да разсипват смехове, истории, молитви и ругатни, но съвършено гръмогласно, свободно, шумно и неприлично, както подхожда на всеки, чието убежище са сирокито и мелтем, драмудан и леванте, бореа и нотос, мистрал и буненте, както и братята им, останали без име, но неотменно водещи в път.

И някъде там, из посоките на света, по-скоро – въвн от тях по собствена воля, отплавал върху корпуса на куража, воден от насладата да бъде свободен, би трябвало да плава капитан с насмешливи

очи, стиснал руля с едната ръка, а с другата вдигнал наздравица за жените, които го очакват, тананикайки си:

*Толкова лодки изпратих, една ли не стигна брега ти?
Една ли не пренесе тялото ми до твоето,
една ли не видя светилника ти на входа на пристанището?*

Някъде по света навярно има такъв капитан, невъзможно е да няма, ние вярваме в това, но той определено не е на борда на БЪРБОЛЕТА, дървена яхта с две мачти, тъмнозелен корпус и синя палуба, провираща се в тясното гърло между Керкира и страховития албански бряг към протока Отранто.

ПЪРВА ГЛАВА

Лодката лети с попътен вятър, разперила ветрила като пеперуда. Никой от екипажа не вижда връхлитащия албански бряг.

На борда цари мъртвешка тишина. Четири чифта очи, както и тези на рижия лабрадор Майло, не мигат в очакване капитан Йосиф да метне последния зар. Епичният сблъсък на табла с швейцарския абитуриент от български произход Никола̀с продължава повече от три часа в напълно вечния гръцки следобед. Капакът над стълбите е дръпнат. Грозд от тела закрива възможността на рулевия да следи посоката, а и той е оставил управлението на автопилот.

Ако някой гледа отгоре, би приел, че яхтата се носи по вълните, тласкана не от южния вятър, а от равномерното търкаляне на зарчетата, както и от гръмогласните ругатни на капитана. Гларус или чайка прелитат над смълчаната публика и с грак отлитат да съобщят резултата неизвестно кому.

Историческото значение на мига се подсилва от възможността капитан Йосиф да загуби за първи път, и то в класическа седмица, откакто плава на БЪРБОЛЕТА – факт, известен от нескончаемите му хвалби из пристанищата на Егейско, Йонийско, Адриатическо и Средиземно море. И загубата няма да е от рибар, местил пулове в димни кафенета, таверни и тръстикови навеси с неуловими движения на пръстите, сякаш освобождава риба, оплетена в мрежата; няма да е от монах, въртящ зарове като зърна на броница, мислено призоваващ Господ да чуе ежедневните молитви, като духне – само веднъж, само този път! – в шепата за късмет; няма да е от блед европеец, продал къща и купил лодка, за да се изгуби в лабиринта на светлината и гръцките острови; не, не и не! Съдбата не възнамерява да му подари славна смърт от ръката на божество или калфа на божество, каквито – капитан Йосиф знае от личен опит – по тези земи и море-

та се срещат по-често от обикновените хора; избрала е за оръдие на възмездието полумомче, полумъж, стегнал буйна, чуплива коса в черна мандиля, с глас, идващ дълбоко от широк гръден кош, отпуснал спокойно ръце с изпъкнали от тренировки по гребане вени, наблюдаващ случващото се с изправен гръбнак и ведри очи.

Резултатът е равен. Шест на шест.

Спасението за капитана в последното хвърляне има абсолютно същото цифрово изражение.

Един дюшеш ще накара наклонената кула на света да се изправи.

Почти същата роля може да изиграе и студена бира.

– Бира – казва капитан Йосиф.

Зрънце от човешкия грозд се търкулва в каютата. Трескаво рови в хладилника. Никой не мърда, камо ли да говори.

– Няма! – долита глух глас.

Групата зяпачи потръпва и се олюлява. Видение за бъдещето, което нетърпеливо се качва на борда, минава пред очите им.

Никой от екипажа няма право да казва на капитана, че бирата е свършила, още повече когато играе табла, да не говорим в подобен исторически момент. Всички са обединени от предчувствието, че богът на ветроходците е предизвикан ненужно, съсредоточено не мигат.

Капитан Йосиф мята зарчетата. Първото се блъска в дървената преграда и спира. Шестица.

Второто продължава да се върти.

Слънцето изчезва зад страховит каменен нос. Мастилена сянка пада върху яхтата като брадва, разсякла етера.

Без да вдига очи от дъската, капитанът сграбчва руля с огромните си ръчища, завърта го с всички сили, ритва с боса пета лоста на задна скорост и изревава:

– Сваляй платната!

Петдесетина метра остават, преди яхтата да срещне високите крайбрежни скали, скрили огнения светлик. В ушите на пасажерите нахлува тътен на разбиващи се вълни; мирис на гнили водорасли връхлита.

Всички се суетят в безпамятен сън. Лодката бавно завива, но инерцията и разперените платна обричат усилието за спасение.

В този миг Никола̀с първа с ръка стоперите, отпуснатите въже-та свистят, главното платно се срива върху палубата, а другото се омотава около носа, наполовина потънало във водата.

Скоростта намалява. Капитанът ритва скоростния лост напред. Лодката, силно накренена, започна да се отдалечава от брега. Мълчанието тегне. Никой не знае дали сушата не е изплезила дълъг скален език. Достатъчно е да лизне кила или корпуса...

Всички се ослушват. Чакат.

Слънцето се показва и огрява сцена на всеобщо вцепенение.

Палубата е хаос. Всяко от момчетата върши нещо механично, с *гръб* към капитана. Мълчанието му в подобни случаи плаши.

От вътрешността на яхтата се измъква бузестият Димитрис с дебели, черни рамки на очилата, пропуснал катастрофичните събития. Пъшка, но триумфално:

– Капитане, бира!

Оглежда ситуацията. Усеща необходимост да добави:

– Целият хладилник се обърна върху мен. Ама намерих, де!

Димитрис е вдигнал скъпоценната придобивка като ниска, тантуреста статуя на свободата. Капитан Йосиф бърчи нос. Мисълта да се усмихне видимо го тормози.

Рижа светкавица се мята върху гърдите на Димитрис. Той се олюлява, изпуска бирата. Всички *виждат* как богът на морето поема изстудената бутилка.

Връщат се към действителността. Погледите им отново се разпиляват.

– Майло, стига – стене Димитрис, затиснат от лапите на необичайно динамичния лабрадор, схванал погрешно – както винаги – ситуацията на борда.

– Стамата*! – рева капитанът и се обляга назад. – Приберете спинакера от водата, натегнете грота и елате тук. А-ме-сос!

От тишината долита нахален въпрос:

– Какво е а-ме-сос?

В такива моменти капитан Йосиф мести острови с поглед, но срещу него стои невинното изражение на дванадесетгодишния Алекс.

– Веднага! – изревава отново.

---

* Спрете! (гр.)

След минута екипажът е строен. Предстои съдебно дирене и незабавна екзекуция.

– Моряци, стяхме да се разбием – обявява капитан Йосиф.

– Йес, капитане.

– Без „Йес, капитане“.

– Йес, капитане.

– Момце!

– Йес, капитане!

– Казах без „Йес“ и други подобни!

– Така съм чел.

– Тук не е като в книжките, а и баста ти казва, че с цетенето хиц те няма.

– Това не е вярно, капитане.

– Искас да казес, че баста ти лъзе, така ли?

– Йес, капитане.

– Баста ти не лъзе.

– Говори така... от незнание.

– Баста ти не знае дали цетес, или не, така ли?

– Не се е осведомил.

Някой в редицата се изхилва. Звукът моментално е стиснат и удушен на място. Капитанът е вторачен в моряците, които синхронно мърдат и гледат пръстите на краката си. Въвлечен е в нещо, което ненавижда от сърце и което, с ръка на същото това сърце, трябва да признае, че леко го плаши – спор относно *реалността* с дванадесетгодишния Алекс, син на най-добрия му приятел от България, с когото преди години са следвали реставрацията и консервацията в Художествената академия.

Диспутът е на език, който с годините го затруднява все повече. Три дни плаване с хлапето са убедили петдесет и четири годишния мъж, че философската кавга за разликата между видимо и съществуващо може да завърши с оглушителна загуба, и то пред погледа на останалите курсисти.

Не бива да го допуска. Минава към конкретика, предполагаща еднозначни отговори:

– Кой бе на руля?

Без отговор. Сменя въпроса.

– Кой стоеше на вахта?

– Аз – отговоря Алекс, – но не бях на руля.

Капитан Йосиф чеше прошарена брада. Хваща чело, разтрива енергично. Абсурден кълвач отговаря с почукване от вътрешната страна на черепа му.

– Вахтеният стои на руля. Нали?

– Стоях до руля, сър.

– А кой дързесе сибания рул, с извинение?

– Автопилотът. С извинение, сър.

– Кой е дал заповед лодката да е на автопилот?

– Вие, сър. Преди да започнете играта.

– Аз ли?

– Начертахте маршрута и казахте да пуснем автопилота.

– Юнга – започва маневра за отстъпление капитанът, – не вис-дас ли с оците си, че вървим тоцно срещу сусата?

– Не, сър. Останалите пречеа да виждам... сусата.

– Намирас, че останалите са виновни, це стяхме да се разбием в сибания албански бряг, така ли?

– Не, сър. Виновен е автопилотът. Не работи.

Бърз поглед върху състоянието на механичната ръка, водеща лодката при сравнително спокойно време, потвърждава диагнозата на хлапето. Капитанът се смъква по стълбите към шурманската маса, където се намира електрическото табло на яхтата. Не минават и пет секунди, когато от каютата долита рев на тигър:

– Кой е пипал последен електрическото табло?

Редицата се споглежда. Пълничкият Димитрис поема вината. Признава:

– Аз, капитане. Пратихте ме да изключа радиостанцията. Последното копче вляво.

Капитанът пълзи обратно. Разследването е приключило, но ситуацията е в същата задънена улица. Димитрис е осемгодишен и съвсем очевидно е изключил последното копче *вдясно*, а с него и цялото табло. Автопилотът е спрял да работи, лодката е тръгнала в собствен курс към ужасния дори само на пръв поглед албански бряг. Трябва да се наложи правосъдие, но какво, колко? И най-важното – на кого?

Погледът на капитан Йосиф се плъзва по лицата на момчетата, които най-малко от всичко изглеждат притеснени.

Димитрис пристъпва на пухкави пети, сякаш ще хукне по водата.

Алекс е монтирал изпитателна, съвършено двусмислена усмивка. Николас е скръстил ръце, чака развързка, която видимо не го касае.

В този момент очите на капитана виждат цифрата на последния хвърлен зар. Не е шестица.

Целият екипаж също вижда, че не е *сестица*.

Стълбите скърцат, като че ли някой поема предсмъртен дъх. От каютата се разгъва гигант с дълга до кръста коса на възраст около 18–19 години. Сънят като гигантски октопод съхне върху лицето му с индиански черти.

Капитан Йосиф мята отчаяно поглед към хоризонта. Появата на божество повече от всякога е наложителна.

И без резултата от последния зар е ясно, че ветроходният курс на БЪРБОЛЕТА е пълна катастрофа.